

rum excellentibus linguis insigniter diffamatum atque vulgatum est, gestumque regnante jam Latino Fauni filio, ex quo Latinorum regnum dici cœpit, Laurentumque cessavit: Græci victores, deletam Trojam derelinquentes, et ad propria remeantes, diversis et horrendis cladibus dilacerati atque contriti sunt: et tamen etiam ex eis deorum suorum numerum auxerunt. Nam et Diomedem fecerunt deum, quem poena divinitus irrogata perhibent ad suos non revertisse; ejusque socios in volucres fuisse conversos, non fabuloso poëticoque mendacio, sed historica attestatione confirmant: quibus nec deus, ut putant, factus, humanam revocare naturam, vel ipse potuit, vel certe a Jove suo rege tanquam cœlicola novitius impetravit. Quinetiam templum ejus esse aiunt in insula Diomedæa, non longe a monte Gargano, qui est in Apulia; et hoc templum circumvolare, atque incolere has alites tam mirabili obsequio, ut rostrum aqua impleant et aspergant: et eo si Græci venerint, vel Græcorum stirpe progeniti, non solum quietas esse, verum et insuper adulare; si autem alienigenas viderint, subvolare ad capita, tamque gravibus ictibus, ut etiam perimant, vulnerare. Nam duris et grandibus rostris satis ad hæc prælia perhibentur armatæ.

CAPUT XVII.

De incredibilibus commutationibus hominum quid Varro crediderit.

Hoc Varro ut astruat, commemorat alia non minus incredibilia de maga illa famosissima Circe, quæ socios

quoque Ulyssis mutavit in bestias, et de Arcadibus, qui sorte ducti transnatabant quoddam stagnum, atque ibi convertebantur in lupos, et cum similibus feris per illius regionis deserta vivebant. Si autem carne non vescerentur humana, rursus post novem annos eodem renato stagno reformabantur in homines. Denique etiam nominatim expressit quemdam Demænetum, cum gustasset de sacrificio, quod Arcades immolato puero, deo suo Lycæo facere solerent, in lupum fuisse mutatum, et anno decimo in figuram propriam restitutum, pugilatu sese exercuisse, et olympiaco vicisse certamine. Nec idem propter aliud arbitratur historicus in Arcadia tale nomen afflictum Pani Lycæo et Jovi Lycæo, nisi propter hanc in lupos hominum mutationem, quod eam nisi vi divina fieri non putarent. Lupus enim græce *λύκος* dicitur, unde Lycæi nomen apparet inflexum. Romanos etiam Lupercos ex illorum mysteriorum velut semine dicit exortos.

CAPUT XVIII.

Quid credendum sit de transformationibus, quæ arte dæmonum hominibus videntur accidere.

I. SED de ista tanta ludificatione dæmonum, nos quid dicamus, qui hæc legent, fortassis expectent. Et quid dicemus, nisi de medio Babylonis esse fugiendum? Quod præceptum propheticum ita spiritaliter intelligitur, ut de hujus sæculi Civitate, quæ profecto et Angelorum et hominum societas impiorum est, fidei passibus, quæ per dilectionem operatur, in Deum vivum proficiendo fugiamus. Quanto quippe in hæc ima potestatem dæmonum

majorem videmus, tanto tenacius Mediatori est inhaerendum, per quem de imis ad summa conscendimus. Si enim dixerimus ea non esse credenda, non desunt etiam nunc, qui ejusmodi quaedam, vel certissima audisse, vel etiam expertos se esse asseverunt. Nam et nos cum essemus in Italia, audiebamus talia de quadam regione illarum partium, ubi stabularias mulieres imbutas his malis artibus, in caseo dare solere dicebant, quibus vellent seu possent viatoribus, unde in jumenta illico verterentur, et necessaria quæque portarent, postque perfuncta opera iterum ad se redirent: nec tamen in eis mentem fieri bestialem, sed rationalem humanamque servari, sicut Apuleius in libris, quos Asini aurei titulo inscripsit, sibi ipsi accidisse, ut accepto veneno, humano animo permanente, asinus fieret, aut indicavit, aut finxit.

II. Hæc vel falsa sunt, vel tam inusitata, ut merito non credantur. Firmissime tamen credendum est omnipotentem Deum omnia posse facere quæ voluerit, sive vindicando, sive præstando, nec dæmones aliquid operari secundum naturæ suæ potentiam, (quia et ipsa angelica creatura est, licet proprio sit vitio maligna,) nisi quod ille permiserit, cujus judicia occulta sunt multa, injusta nulla. Nec sane dæmones naturas creant, si aliquid tale faciunt, de qualibus factis ista vertitur quæstio; sed specie tenus, quæ a vero Deo sunt creata, commutant, ut videantur esse quod non sunt. Non itaque solum animum, sed nec corpus quidem ulla ratione crediderim dæmonum arte vel potestate in membra et lineamenta bestialia veraciter posse converti: sed phantasticum hominis, quod etiam cogitando sive somniando per rerum innumerabilia genera variatur, et cum corpus non sit, corporum tamen similes mira celeritate formas capit, sopitis aut oppressis corporeis hominis sensibus, ad alio-

rum sensum nescio quo ineffabili modo figura corporea posse perducī: ita ut corpora ipsa hominum alicubi jaceant, viventia quidem, sed multo gravius atque vehementius quam somno suis sensibus obseratis; phantasticum autem illud veluti corporatum in alicujus animalis effigie appareat sensibus alienis, talisque etiam sibi homo esse videatur, sicut talis sibi videri posset in somnis, et portare onera: quæ onera, si vera sunt corpora, portantur a dæmonibus, ut illudatur hominibus, partim vera onerum corpora, partim jumentorum falsa cernentibus. Nam quidam nomine Præstantius patri suo contigisse indicabat, ut venenum illud per caseum in domo sua sumeret, et jaceret in lecto suo quasi dormiens, qui tamen nullo modo poterat excitari. Post aliquot autem dies eum velut evigilasse dicebat, et quasi somnia narrasse quæ passus est, caballum se scilicet factum, annonam inter alia jumenta bajulasse militibus, quæ dicitur Retica, quoniam ad Retias deportatur. Quod ita, ut narravit, factum fuisse compertum est: quæ tamen ei sua somnia videbantur. Indicavit et alius se domi suæ per noctem, antequam requiesceret, vidisse venientem ad se quemdam philosophum sibi notissimum, sibi que exposuisse nonnulla platonica, quæ antea rogatus exponere nolisset. Et cum ab eodem philosopho quæsitum fuisset, cur in domo ejus fecerit, quod in domo sua petenti negaverat: « Non feci, inquit, sed me fecisse somniavi. » Ac per hoc alteri per imaginem phantasticam exhibitum est vigilantem, quod alter vidit in somnis.

III. Hæc ad nos non quibuscumque, qualibus credere putarem indignum, sed eis referentibus pervenerunt, quos nobis non existimarem fuisse mentitos. Proinde quod homines dicuntur, mandatumque est litteris, ab diis vel potius dæmonibus Arcadibus, in lupos solere

converti, et quod carminibus Circe socios mutavit Ulyssis¹, secundum istum modum mihi videtur fieri potuisse, quem dixi: si tamen factum est. Diomedæas autem volucres, quandoquidem genus earum per successionem propaginis durare perhibetur, non mutatis hominibus factas, sed subtractis credo fuisse suppositas; sicut cerva pro Iphigenia regis Agamemnonis filia. Neque enim dæmonibus iudicio Dei permissis huiusmodi præstigiae difficiles esse potuerunt: sed quia illa virgo postea viva recepta est, suppositam pro illa cervam esse facile cognitum est. Socii vero Diomedis quia nusquam subito comparuerunt, et postea nullo loco apparuerunt, perdentibus eos ultoribus angelis malis, in eas aves quæ pro illis sunt occulte ex aliis locis, ubi est hoc genus avium, ad ea loca perductæ, ac repente suppositæ, creduntur esse conversi. Quod autem Diomedis in templum aquam rostris afferunt et aspergunt, et quod blandiuntur Græcigenis, alienigenas persequuntur, mirandum non est fieri dæmonum instinctu; quorum interest persuadere deum factum esse Diomedem, ad decipiendos homines, ut falsos deos cum veri Dei injuria multos colant, et hominibus mortuis, qui nec cum viverent, vere vixerunt, templis, altaribus, sacrificiis, sacerdotibus (quæ omnia cum recta sunt, non nisi uni Deo vivo et vero debentur) inserviant.

¹ Virg. Elog. viii.

CAPUT XIX.

Quod eo tempore Æneas in Italiam venerit, quo Labdon iudex præsidebat Hebræis.

Eo tempore post captam Trojam atque deletam, Æneas cum viginti navibus, quibus portabantur reliquiæ Trojanorum, in Italiam venit, regnante ibi Latino, et apud Athenienses Menestheo, apud Sicyonios Polyphide, apud Assyrios Tautane; apud Hebræos autem iudex Labdon fuit. Mortuo autem Latino, regnavit Æneas tribus annis, eisdem in supradictis locis manentibus regibus, nisi quod Sicyoniorum jam Pelagusus erat, et Hebræorum iudex Samson: qui cum mirabiliter fortis esset, putatus est Hercules. Sed Æneam, quoniam quando mortuus est, non comparuit, deum sibi fecerunt Latini. Sabini etiam regem suum primum Sancum, sive ut aliqui appellant Sanctum, retulerunt in deos. Per idem tempus Codrus rex Atheniensium Peloponnensibus ejusdem hostibus civitatis se interficiendum ignotus objecit: et factum est, Hoc modo eum prædicant patriam liberasse. Responsum enim acceperant Peloponnenses tum demum se superaturos, si eorum regem non occidissent. Fefellit ergo eos habitu pauperis apparendo, et in suam necem per jurgium provocando. Unde ait Virgilius: Aut jurgia Codri

Et hunc Athenienses tanquam deum sacrificiorum honore coluerunt. Quarto Latinorum rege Silvio Æneæ filio, non de Creüsa, de qua fuit Ascanius, qui tertius ibi regnavit, sed de Lavinia Latini filia, quem posthumum Æneas di-

¹ Virg. Elog. v.

citur habuisse¹; Assyriorum autem vicesimo et nono Oneo, et Melantho Atheniensium sextodecimo, iudice autem Hebræorum Heli sacerdote, regnum Sicyoniorum consumptum est, quod per annos nongentos-quinquaginta et novem traditur fuisse porrectum.

CAPUT XX.

De successione ordinis regii apud Israëlitas post Judicum tempora.

Mox eisdem per loca memorata regnantibus, Israëlitarum regnum, finito tempore Judicum, a Saüle rege sumpsit exordium: quo tempore fuit Samuël propheta. Ab illo igitur tempore hi reges Latinorum esse coeperunt, quos cognominabant Silvios: ab eo quippe qui filius Æneæ primus dictus est Silvius, cæteris subsecutis et propria nomina imponebantur, et hoc non defuit cognomentum; sicut longe postea Cæsares cognominati sunt, qui successerunt Cæsari Augusto. Reprobato autem Saüle, ne quisquam ex ejus stirpe regnaret, eoque defuncto, David successit in regnum post annos a Saülis imperio quadraginta². Tunc Athenienses habere deinde reges post Codri interitum destiterunt, et magistratus habere coeperunt administrandæ reipublicæ. Post David, qui etiam ipse quadraginta regnavit annos, filius ejus Salomon rex Israëlitarum fuit, qui templum illud nobilissimum Dei jerosolymitanum condidit. Cujus tempore apud Latinos condita est Alba, ex qua deinceps non Latinorum, sed Albanorum reges appellari, in eodem tamen Latio, coeperunt. Salomoni successit filius ejus Roboam, sub quo in duo regna

¹ Virg. Eglog. v. — ² Reg. ii.

populus ille divisus est, et singulæ partes suos singulos reges habere coeperunt.

CAPUT XXI.

De regibus Latii, quorum primus Æneas, et duodecimus Aventinus dii facti sunt.

Latum post Æneam, quem deum fecerant, undecim reges habuit, quorum nullus deus factus est. Aventinus autem, qui duodecimo loco Æneam sequitur, cum esset prostratus in bello, et sepultus in eo monte, qui etiam nunc ejus nomine nuncupatur, deorum talium, quales sibi faciebant, numero est additus. Alii sane noluerunt eum in prælio scribere occisum, sed non comparuisse dixerunt: sed nec ex ejus vocabulo appellatum montem¹, sed ex adventu avium dictum Aventinum. Post hunc non est deus factus in Latio, nisi Romulus conditor Romæ. Inter istum autem et illum reges reperiuntur duo: quorum primus est, ut Virgiliano versu cum loquar:

Proximus ille Procas Trojanæ gloria gentis².

Cujus tempore quia jam quodam modo Roma parturiebatur, illud omnium regnorum maximum Assyriorum finem tantæ diuturnitatis accepit. Ad Medos quippe translatum est post annos ferme mille trecentos-quinque, ut etiam Beli, qui Ninum genuit, et illic parvo contentus imperio primus rex fuit, tempora computentur. Procas autem regnavit ante Amulium. Porro Amulius fratris sui Numitoris filiam Rheam nomine, quæ etiam Ilia vocabatur, Romuli matrem, Vestalem virginem fecerat, quam volunt

¹ Vide Varron. de ling. Lat. lib. iv. — ² Virg. Æneid. vi.

de Marte geminos concepisse, isto modo stuprum ejus honorantes, vel excusantes, et adhibentes argumentum, quod infantes expositos lupa nutriverit. Hoc enim genus bestiae ad Martem existimant pertinere, ut videlicet ideo lupa credatur admovisse ubera parvulis, quia filios domini sui Martis agnovit: quamvis non desint qui dicant, cum expositi vagientes jacerent, a nescio qua primum meretrice fuisse collectos, et primas ejus suxisse mamillas, (meretrices autem lupos vocabant, unde etiam nunc turpia loca earum lupanaria nuncupantur), et eos postea ad Faustulum pervenisse pastorem, atque ab ejus Acca uxore nutritos. Quanquam si ad arguendum hominem regem, qui eos in aquam projici crudeliter jusserat, eis infantibus per quos tanta civitas condenda fuerat, de aqua divinitus liberatis, per lactantem feram Deus voluit subvenire, quid mirum est? Amulio successit in regnum latiale frater ejus Numitor, avus Romuli, cujus Numitoris primo anno condita est Roma; ac per hoc cum suo deinceps, id est Romulo, nepote regnavit.

CAPUT XXII.

Quod eo tempore Roma sit condita, quo regnum Assyrium intercidit, quo Ezechias regnabat in Juda.

Ne multis morer, condita est civitas Roma, velut altera Babylon, et velut prioris filia Babylonis, per quam Deo placuit orbem debellare terrarum, et in unam societatem reipublicae legumque perductum longe lateque pacare. Erant enim jam populi validi et fortes, et armis gentes

exercitatae, quae non facile cederent, et quas opus esset ingentibus periculis et vastatione utrinque non parva atque horrendo labore superari. Nam quando regnum Assyriorum totam pene Asiam subjugavit, licet bellando sit factum, non tamen multum asperis et difficilibus bellis fieri potuit, quia rudes adhuc ad resistendum gentes erant, nec tam multae, vel tam magnae. Siquidem post illud maximum atque universale diluvium, cum in arca Noë octo soli homines evaserunt, anni non multo amplius quam mille transierant, quando Ninus Asiam totam, excepta India, subjugavit. Roma vero tot gentes et Orientis et Occidentis, quas imperio romano subditas cernimus, non ea celeritate ac facilitate perdomuit; quoniam paulatim crescendo robustas eas et bellicosas, quaquaversum dilatabatur, invenit. Tempore igitur quo Roma condita est, populus Israël habebat in terra promissionis annos septingentos-decem et octo. Ex quibus viginti-septem pertinent ad Jesum Nave, deinde ad tempus Judicium trecenti-viginti-novem. Ex quo autem ibi Reges esse coeperant, anni erant trecenti-sexaginta-duo. Et rex tunc erat in Juda, cujus nomen erat Achaz, vel, sicut alii computant, qui ei successit Ezechias, quem quidem constat optimum et piissimum regem Romuli regnasse temporibus. In ea vero hebraici populi parte, quae appellabatur Israël, regnare coeperat Osee.

CAPUT XXIII.

De Sibylla Erythræa, quæ inter alias Sibyllas cognoscitur de Christo evidentia multa cecernisse.

I EODEM tempore nonnulli Sibyllam Erythræam vaticinatam ferunt. Sybillas autem Varro prodidit plures fuisse, non unam. Hæc sane Erythræa Sibylla quædam de Christo manifesta conscripsit: quod etiam nos prius in latina lingua versibus male latinis et non stantibus legimus, per nescio cujus interpretis imperitiam, sicut post cognovimus. Nam vir clarissimus Flaccianus, qui etiam proconsul fuit, homo facillimæ facundiæ, multæque doctrinæ; cum de Christo colloqueremur, græcum nobis codicem protulit, carmina esse dicens Sibyllæ Erythrææ, ubi ostendit quodam loco in capitibus versuum ordinem litterarum ita se habentem, ut hæc in eo verba legerentur: *Ἰησοῦς Χριστὸς θεοῦ υἱὸς σωτὴρ* quod est latine, Jesus Christus Dei Filius Salvator. Hi autem versus, quorum primæ litteræ istum sensum, quem diximus, reddunt, sicut eos quidam latinis et stantibus versibus est interpretatus, hoc continent:

- **J**udicii signum tellus sudore madescet.
- **E** coelo Rex adveniet per sæcla futurus:
- **S**cilicet in carne præsens ut judicet orbem.

- **O** Unde Deum cernent incredulus atque fidelis
- **C**elsum cum sanctis, ævi jam termino in ipso.
- **S**ic animæ cum carne aderunt, quas judicet ipse.
- **C**um jacet incultus densis in vepribus orbis.
- **R**ejicient simulacra viri, cunctam quoque gazam:
- **E**xuret terras ignis, pontumque pontumque
- **I**nquirens, tetri portas effringet Avernii.
- **S**anctorum sed enim cunctæ lux libera carni
- **T**radetur, fontes æternam flamma cremabit.
- **O**ccultos actus retegens, tunc quisque loquetur
- **S**ecreta, atque Deus reserabit pectora luci.
- **T**unc erit et luctus, stridebunt dentibus omnes.
- **E**ripiritur solis jubar, et chorus interit astris.
- **V**olvetur coelum, lunaris splendor obibit.
- **D**ejeciet colles, valles extollet ab imo.
- **N**on erit in rebus hominum sublime, vel altum.
- **J**am æquantur campis montes, et cæcula ponti.

- Omnia cessabunt, tellus contracta peribit.
- ✠ Sic pariter fontes torrentur, fluminaque igni.
- ✠ Sed tuba tum sonitum tristem demittet ab alto
- Orbe, gemens facinus miserum variosque labores :
- ✠ Tartareumque chaos monstrabit terra dehiscens.
- ✠ Et coram hic Domino reges sistentur ad unum.
- ✠ Recidet e cœlis ignisque et sulphuris amnis.

In his latinis versibus de græco utcumque translatis, ibi non potuit ille sensus occurrere, qui fit cum litteræ, quæ sunt in eorum capitibus, connectuntur, ubi r littera in græco posita est; quia non potuerunt verba latina inveniri, quæ ab eadem littera inciperent, et sententiæ convenirent. Hi autem sunt versus tres, quintus et octavus-decimus et nonus-decimus. Denique si litteras, quæ sunt in capitibus omnium versuum connectentes, horum trium quæ scriptæ sunt non legamus, sed pro eis r litteram, tanquam in eisdem locis ipsa sit posita, recordemur, exprimitur in quinque verbis, Jesus Christus Dei Filius Salvator : sed cum græce hoc dicitur, non latine. Et sunt versus viginti et septem, qui numerus quadratum ternarium solidum reddit. Tria enim ter ducta fiunt novem. Et ipsa novem si ter ducantur, ut ex lato in altum figura consurgat, ad viginti-septem perveniunt. Horum autem græcorum quinque verborum, quæ sunt, Ἰησοῦς Χριστὸς θεοῦ υἱὸς σωτήρ, quod est latine, Jesus Christus Dei Filius Salvator, si primas litteras jungas, erit Ἰησους, id est, pis-

cis, in quo nomine mystice intelligitur Christus, eo quod in hujus mortalitatis abyssonelut in aquarum profunditate vivus, hoc est, sine peccato esse potuerit.

II. Hæc autem Sibylla sive Erythræa, sive ut quidam magis credunt, Cuma, ita nihil habet in toto carmine suo, cujus exigua ista particula est, quod ad deorum falsorum sive factorum cultum pertineat; quinimo ita etiam contra eos et contra cultores eorum loquitur, ut in eorum numero deputanda videatur, qui pertinent ad Civitatem Dei. Inserit etiam Lactantius Operi suo quædam de Christo vaticinia Sibyllæ, quamvis non exprimat eujus. Sed quæ ipse singillatim posuit, ego arbitratus sum conjuncta esse ponenda, tanquam unum sit prolixum, quæ ille plura commemoravit et brevia. « In manus iniquas, inquit, infidelium postea veniet : dabunt autem Deo alapas manibus incestis, et impurato ore expuent venenatos sputus : dabit vero ad verbera simpliciter sanctum dorsum. Et colaphos accipiens tacebit, ne quis agnoscat, quod verbum, vel unde venit ut inferis loquatur, et corona spinea coronetur. Ad cibum autem fel, et ad sitim acetum dederunt : inhospitalitatis hanc monstrabunt mensam. Ipsa enim insipiens tuum Deum non intellexisti ludentem mortalium mentibus, sed et spinis coronasti, et horridum fel miscuisti. Templi vero velum scindetur : et medio die nox erit tenebrosa nimis in tribus horis. Et morte morietur tribus diebus somno suscepto : et tunc ab inferis regressus ad lucem veniet primus, resurrectionis principio revocatis ostenso. » Ista Lactantius carptim per intervalla disputationis suæ, sicut ea poscere videbantur, quæ probare intenderat, adhibuit testimonia sibyllina, quæ nos nihil interponentes, sed in unam seriem connexponentes, solis capitibus, si tamen scriptores deinceps ea servare non negligent, distinguenda curavimus. Nonnulli

sane Erythræam Sibyllam, non Romuli, sed belli trojani tempore fuisse scripserunt.

CAPUT XXIV.

Quod regnante Romulo, septem Sapientes claruerint, quo tempore decem tribus, quæ Israël dicebantur, in captivitatem a Chaldæis ductæ sunt, idemque Romulus mortuus divino honore donatus est.

EODEM Romulo regnante, Thales Milesius fuisse perhibetur, unus e septem Sapientibus, qui post theologos poetas, in quibus Orpheus maxime omnium nobilitatus est, ^{et ceteri} appellati sunt, quod est Latine Sapientes. Per idem tempus decem tribus, quæ in divisione populi vocatæ sunt Israël, debellatæ a Chaldæis et in eas terras captivæ ductæ sunt, remanentibus in Judæa terra duabus illis tribubus, quæ nomine Judæ vocabantur, sedemque regni habebant Jerusalem. Mortuum Romulum, cum et ipse non comparuisset, in deos, quod et vulgo notissimum est, retulere Romani; quod usque adeo fieri jam desierat, nec postea nisi adulando, non errando, factum est temporibus Cæsarum, ut Cicero magnis Romuli laudibus tribuat¹, quod non rudibus et indoctis temporibus, quando facile homines fallebantur, sed jam expolitis et eruditis meruerit hos honores; quamvis nondum efferbuerat ac pullulaverat philosophorum subtilis et acuta loquacitas. Sed etiamsi posteriora tempora deos homines mortuos non instituerunt, tamen ab antiquis institutos colere ut deos et habere non destiterunt: quin etiam simulacris, quæ ve-

¹ Vide infra lib. xxii, c. 6.

teres non habebant, auxerunt vanæ atque impiæ superstitionis illecebram¹, id efficientibus immundis in eorum corde dæmonibus, per fallacia quoque oracula decipientibus, ut fabulosa etiam crimina deorum, quæ jam urbanore sæculo non fingebantur, per ludos tamen in eorundem falsorum numinum obsequium turpiter agerentur. Regnavit deinde Numa post Romulum, qui cum illam civitatem putaverit deorum profecto falsorum numerositate muniendam, in eandem turbam referri mortuus ipse non meruit, tanquam ita putatus sit cælum multitudine numinum constipasse, ut locum ibi reperire non posset. Hoc regnante Romæ, et apud Hebræos initio regni Manasse, a quo impio rege propheta Isaias perhibetur occisus, Samiam fuisse Sibyllam ferunt.

CAPUT XXV.

Qui philosophi enituerint, regnante apud Romanos Tarquinio Prisco, apud Hebræos Sedechia, cum Jerusalem capta est, templumque subversum.

REGNANTE VERO apud Hebræos Sedechia, et apud Romanos Tarquinio Prisco, qui successerat Anco Martio, ductus est captivus in Babyloniam populus Judæorum, eversa Jerusalem et templo illo a Salomone constructo. Increpantes enim eos Prophetæ de iniquitatibus et impietatibus suis, hæc eis ventura prædixerant, maxime Jeremias, qui etiam numerum definivit annorum. Eo tempore Pittacus Mitylenæus, alius e septem Sapientibus, fuisse perhibetur. Et quinque cæteros, qui ut septem

¹ Vide supra lib. iv, c. 31. — ² Jerem. xxv, 11.